

28.2.2007

Fingridin ja sähköjärjestelmässä toimivien osapuolten välinen järjestelmän hallintaan liittyvä tiedonvaihto

1 Perusteet tiedonvaihdon sisällölle

Fingridin ja osapuolten välinen tiedonvaihto perustuu seuraaviin asiakirjoihin:

- Sähkömarkkinalaki ja verkkolupa
- Yleiset liittymisehdot ja -sopimus
- Kantaverkkosopimus
- Tasepalvelusopimus ja sen sovellusohje
- Muut sopimukset mm. reservien ylläpitosopimukset, loissähkö sopimukset, yhteistyösopimukset mm. Nord Pool Spot, Pohjoismaisten järjestelmävastaavien välinen järjestelmän käyttösopimus (Systemdriftavtal)

Kantaverkkoyhtiölle määrätty järjestelmävastuu sisältää velvollisuuden huolehtia siitä, että Suomen sähköjärjestelmää ylläpidetään ja käytetään teknisesti tarkoituksenmukaisella tavalla.

Verkkoluvan liitteessä määritellään tiedonvaihtoa ja sen toteutusta seuraavasti:

Järjestelmävastaavan tulee huolehtia siitä, että tehtävien hoitamisessa tarvittavat sopimukset sähköjärjestelmässä toimivien osapuolten kanssa ovat järjestelmän teknisen toimivuuden turvaamiseksi ja käyttövarmuuden ylläpitämiseksi jatkuvasti voimassa ja että tarvittava mittaustiedonvaihto sähköjärjestelmässä toimivien osapuolten ja järjestelmävastaavan välillä on järjestetty.

Järjestelmävastaavan tulee antaa sähköjärjestelmässä toimiville osapuolille näiden toimintaan liittyvän käyttövarmuuden ylläpidossa tarvittavia kantaverkon tietoja sekä taseselvityksessä tarvittavia kantaverkon mittaustietoja. Järjestelmävastaava ei saa kuitenkaan luovuttaa toisille osapuolille muiden osapuolten kaupalliseen toimintaan liittyvää tietoa.

Järjestelmävastaavalla on oikeus saada järjestelmävastuun toteuttamiseksi tarpeellisia teknisiä tietoja ja käyttötietoja. Järjestelmävastaava voi asettaa järjestelmävastuun toteuttamiseksi tarpeellisia ehtoja sähkön siirtojärjestelmän sekä siihen liitettyjen voimalaitosten ja kuormien käyttämiselle. Tällaisia ehtoja ovat mm. järjestelmävastaavan tarvitsemien teknisten tietojen ja käyttötietojen antaminen.

2 Yleisperiaatteet tiedonvaihdon toteutukselle

Fingridin ja toimijoiden välillä voi siirtyä joko luottamuksellista kahdenvälistä tietoa tai kaikille toimijoille tarkoitettua julkista tietoa.

28.2.2007

Kantaverkkosopimusta, liittymissopimusta ja muita sopimuksia täydennetään tarvittaessa tiedonvaihtosopimuksella, jossa sovitaan tiedonvaihdon laajuudesta ja käytännön toteutuksesta. Periaatteena on, että sovitut kantaverkon käyttövarmuustiedot annetaan vain liittyjän käyttöön.

Fingrid hoitaa järjestelmävastuuseen kuuluvat tehtävät tasapuolisesti ja neutraalisti kaikkiin sähköjärjestelmässä toimiviin osapuoliin nähden. Fingrid ei pääsääntöisesti välitä eteenpäin muiden osapuolten tietoja. Fingrid ei välitä tietoja maksullisena palveluna.

3 Tiedonvaihdon sisältö

3.1 Fingrid toimittaa liittyjälle

- Liittyjän käyttöoikeuskentän reaaliaikaiset päto- ja loistehomittaukset sekä tilatiedot
- Liittyjän liityntäaseman Fingridin voimajohtokenttien tilatiedot
- Liittyjän liityntäaseman kiskojännitteet ja kompensointilaitteiden katkaisijoiden tilatiedot
- Ohjausmahdollisuudet ja hälytykset erikseen sovittavassa laajuudessa
- Mikäli liittyjä liittyy kantaverkkoon haarajohtolla, toimitetaan runkojohdon päiden sähköaseman yllämainitut tiedot.
- Ko. asemaan liittyvien muiden kuin kantaverkon johtojen ja laitteiden tiedot siinä laajuudessa kuin ne ovat kantaverkkoyhtiön käytettävissä ja liittyjä on hankkinut tarvittavan luvan kolmannelta osapuolelta.
- Liittyjän omaa toimintaa palvelevia muita liityntäaseman tietoja, joiden liityntä tiedonsiirron ala-asemaan tai käytönvalvontajärjestelmään on helposti toteutettavissa.

3.2 Fingridin toimittamat tiedot muille osapuolille

Fingrid toimittaa tasevastaaville ja reservien ylläpitosopimusten osapuolille sopimuksissa eritellyt tiedot. Lisäksi Fingrid toimittaa markkinaosapuolille ja verkonhaltijoille taseselvityksessä tarvittavia mittaustietoja.

3.3 Fingridin kotisivuillaan julkaisemat tiedot

Fingridin kotisivuilla esitetään lähes reaaliajassa voimajärjestelmän tila sisältäen mm. koko maan tuotannon tuotantolajeittain, koko maan kulutuksen, rajasiirrot ja verkon taajuuden. Lisäksi esitetään kaupallinen siirtokapasiteetti ja toteutuneet kaupalliset siirrot tunneittain Suomen ja muiden maiden välillä sekä käytettävissä oleva vapaa siirtokapasiteetti Elbas-kaupankäyntiä varten sekä Fingridin verkon käyttöhäiriöt.

3.4 Tuottaja toimittaa seuraavat reaaliaikaiset tiedot Fingridille

- Vähintään 10 MVA lämpövoimageneraattoreiden reaaliaikaiset päto- ja loistehomittaukset sekä katkaisijoiden tilatiedot. Alle 10 MVA generaattoreiden osalta em. mittaustiedot voidaan siirtää tuottajakohtaisena summana.

28.2.2007

- Vähintään 10 MVA vesivoimageraattoreiden ja kaikkien taajuusohjattujen reservien ylläpitoon osallistuvien koneiden reaaliaikaiset pätö- ja loistehomittaukset sekä katkaisijoiden tilatiedot. Alle 10 MVA generaattoreiden osalta em. mittaustiedot voidaan siirtää tuottajakohtaisena summana.
- Reservi- ja tasesopimukseen perustuvat muut tiedot, esim. tuotantosuunnitelmatietoja tai laskettuja reservitietoja.

3.5 Liittyjä toimittaa seuraavat reaaliaikaiset tiedot Fingridille

- Liittyjän reaaliaikaisia pätö-, loisteho- ja jännitemittauksia sekä tilatietoja niiltä osin, kuin niitä tarvitaan sähköjärjestelmän käyttövarmuuden ylläpidossa. Tämä koskee erityisesti kantaverkon vasta-asemien ja kantaverkon kanssa rinnankäytössä olevia verkon osia.
- Ohjausmahdollisuudet ja hälytykset erikseen sovittavassa laajuudessa
- Reservien ylläpitosopimukseen sisältyvien kuormien reaaliaikainen pätötehomittaus ja tarvittaessa tilatieto

3.6 Nord Pool Spotin Internet-sivuilla julkaistavat tiedot

Fingridin ja Nord Pool Spotin välisen sopimuksen mukaisesti Nord Pool Spotin Internet-sivuilla julkaistaan tiedot mm. käytettävissä olevasta rajasiirtokapasiteetista ja siihen vaikuttavista häiriöistä. Lisäksi ilmoitetaan sovittujen aikamäärien puitteissa suunnitellut muutoksista rajasiirtokapasiteetteihin.

4 Käytettävissä olevat tiedonsiirtotekniikat

Fingridin ja osapuolten välisessä tiedonsiirrossa käytetään seuraavia tiedonsiirtotekniikoita.

4.1 ELCOM- tiedonsiirtoprotokolla

Elcomia käytetään reaaliaikaisen aikaleimatun tiedon vaihtoon osapuolien järjestelmien välillä. Parhaiten Elcom- protokolla sopii käytönvalvonnan mittaustietojen ja kytkinlaitteiden tilatietojen vaihtoon. Tarvittaessa voidaan sopia muustakin tiedonsiirto-protokollasta, esim. Inter Control Center Protocol (ICCP).

4.2 Käytönvalvontajärjestelmän ala-asemat

Sähköasemilla voi olla molemmilla osapuolilla oma tai yhteinen ala-asema, joihin on järjestetty oma tietoliikenne ja johdotettu tarvittaessa eri tiedot. Mahdollinen tiedonvaihto ala-asemien välillä on aina sovittava erikseen. Ala-asemia käytetään asemalta johdotettujen käytönvalvonnan tietojen siirtämiseen.

4.3 EDI-sanomat

EDI-sanomilla lähetetään lähinnä tuntisarjamuotoiset lähetykset, jotka voivat olla mm. energiamittaus-, taseselvitys-, tuotantosuunnitelma-, historia-, kuormitus-, tuotanto- ja sähkön tuntihintatietoja sekä siirtovahvistuksia.

28.2.2007

4.4 Web-tiedonsiirto

Web-tiedonsiirtoa voidaan käyttää yksittäisten tietojen vaihtamiseen Fingridin ja osapuolen järjestelmien välillä (mm. yksittäiset tuotantotiedot.)

4.5 Internet ja ekstranet

Fingridin kotisivut soveltuvat kaikille osapuolille tarkoitetun tiedon esittämiseen. Fingridin kotisivujen ekstranet soveltuu myös käyttöoikeuksin rajatun tiedon esittämiseen Fingridin asiakkaille ja sidosryhmille. Taseselvitykseen ja tasehallintaan liittyviä tietoja esitetään tasevastaaville ja muille osapuolille taseselvitysjärjestelmän ekstranet -sovelluksessa.

5 Tiedonvaihdon kustannukset

Vaihdettavat tiedot määritellään sopijapuolten kesken ja kumpikin vastaa omien järjestelmiensä määrittely-, hankinta-, ylläpito- ja tietoliikennekustannuksista.

Käytettäessä mittauspalvelutoimittajia huolehtii tiedon tarvitsija mittauspalvelutoimittajan kustannuksista, ellei sopimus, johon tiedonvaihto perustuu, muuta määrittele.